

การออกแบบลายพิมพ์ผ้าตีนจกสำหรับสร้างสรรค์แฟชั่นร่วมสมัย จากภูมิปัญญาไทยพวน จังหวัดสุโขทัย

อดิกันต์ สุทธิวงศ์¹ และ ศุภรัก สุวรรณวัจน์²

Design of Teenjok Printing for Creating Contemporary Fashion from Thai Phun Wisdom, Sukhothai

Atikant Sutthiwong¹ and Suparug Suwannawaj²

¹คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก

²คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก

¹Faculty of Architecture, Naresuan University, Phisanulok.

²Faculty of Architecture, Naresuan University, Phisanulok.

*Corresponding author E-mail address: E-mail address: atikantt@hotmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษารูปแบบลายพิมพ์ผ้าตีนจกสร้างสรรค์แฟชั่นร่วมสมัยจากภูมิปัญญาไทยพวน จังหวัดสุโขทัย โดยใช้ การศึกษารูปแบบลวดลายผ้าตีนจกไทยพวน โดยมีจุดมุ่งหมายของการศึกษา คือ 1) เพื่อออกแบบลายพิมพ์ผ้าตีนจก จากภูมิปัญญาไทยพวน จังหวัดสุโขทัย 2) เพื่อประเมินคุณภาพของลายพิมพ์ผ้าตีนจก จากภูมิปัญญาไทยพวน จังหวัดสุโขทัย 3 เพื่อ ประเมินระดับความพึงพอใจรูปแบบแฟชั่นร่วมสมัยจากลายพิมพ์ผ้าตีนจกไทยพวน จังหวัดสุโขทัยของผู้บริโภค จำแนกตามอายุ เพศ รายได้ของตนเอง จากการศึกษารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ อัตลักษณ์และภูมิปัญญาจากลายผ้าตีนจก ชาวไทยพวน จังหวัด สุโขทัย แล้วนำผลของการศึกษาจากการวิเคราะห์ด้านโครงสร้างลาย สี ความหมาย ถอดแบบลายผ้าตีนจกแบบดั้งเดิม จำนวน 9 ลาย ร่วมกับการออกแบบลวดลายที่ประยุกต์อีก 9 ลาย รวมเป็นงานออกแบบลายพิมพ์ผ้าตีนจก 9 รูปแบบ ดังนี้ ลายเครือร้อย และลายเครือร้อยประยุกต์ ลายเครือกลางและลายเครือกลางประยุกต์ ลายเครือใหญ่และลายเครือใหญ่ประยุกต์ ลายสี่ขอและ ลายสี่ขอประยุกต์ ลายแปดขอและลายแปดขอประยุกต์ ลายน้าอ่างและลายน้าอ่างประยุกต์ ลายมนสิบกและลายมนสิบก ประยุกต์ ลายสิบกสองหน่วยตัดและลายสิบกสองหน่วยตัดประยุกต์ ลายสองท้องและลายสองท้องประยุกต์ จากนั้น นำรูปแบบลาย ไปประเมินคุณภาพเบื้องต้นโดยผู้เชี่ยวชาญและผู้ประกอบการก่อนนำไปผลิตเป็นลายพิมพ์ผ้าตีนจกต้นแบบเพื่อนำลายพิมพ์ผ้าตีน จกต้นแบบทั้ง 9 รูปแบบ มาประเมินคุณภาพวิเคราะห์จาก โครงสร้างลาย สี ความหมาย วัสดุ โดยผู้เชี่ยวชาญและผู้ประกอบการ พบว่าด้านโครงสร้างลวดลาย สี อยู่ในระดับมีคุณภาพมากที่สุดค่าเฉลี่ยที่ 4.10 ด้านความหมายโดยรวมอยู่ในระดับมีคุณภาพมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.18 และด้านวัสดุอยู่ในระดับมีคุณภาพมากที่สุดค่าเฉลี่ย 3.99 ผู้วิจัยนำรูปแบบลายพิมพ์ผ้าตีนจกจากผลการประเมิน คุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด 5 อันดับแรก นำมาสร้างสรรค์แฟชั่นเครื่องแต่งกายสตรี จำนวน 5 รูปแบบ คือ เครื่องแต่งกาย สำหรับทำงานชุดกระโปรง เครื่องแต่งกายสำหรับทำงานชุดเสื้อสูท กางเกง เครื่องแต่งกายสำหรับงานเลี้ยงสังสรรค์ เครื่องแต่ง กายลำลองชุดเสื้อ กางเกง และเครื่องแต่งกายลำลองเสื้อคลุม และนำไปประเมินความพึงพอใจจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริโภค และนักท่องเที่ยวที่เข้ามาพินิจภัณฑิ์ผ้าสาธิต อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย จำนวน 108 คน ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจในรูปแบบแฟชั่นโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อจำแนกตามอายุ พบว่า ช่วงอายุ 50 ปี ขึ้นไป มีความพึงพอใจใน รูปแบบแฟชั่นมากกว่า ค่าเฉลี่ยที่ 4.17 เพศหญิงมีความพึงพอใจในรูปแบบแฟชั่นมากกว่า ค่าเฉลี่ยที่ 4.10 และช่วงรายได้ มากกว่า 20,000 บาท มีความพึงพอใจในรูปแบบแฟชั่นมากกว่าค่าเฉลี่ยที่ 4.09 และพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจแตกต่าง ในเรื่อง รูปแบบเสื้อผ้าแฟชั่นมีความร่วมสมัย โดดเด่น เป็นที่สนใจแก่ผู้พบเห็น รูปแบบเสื้อผ้าแฟชั่นมีสีสันสวยงาม คมชัด เสื้อผ้า แฟชั่นสามารถนำไปสวมใส่ได้เหมาะสมกับรูปแบบที่ต้องใช้ รูปแบบแฟชั่นมีความสวยงาม ประณีต ลวดลายสื่อถึงภูมิปัญญา ศิลปะการทอผ้าตีนจกไทย การจัดองค์ประกอบของลวดลายมีความประณีตสวยงาม เชื่อมโยงสัมพันธ์หรือประสานกันอย่างลง ตัว ลวดลายที่มีการประยุกต์มีองค์ประกอบที่เหมาะสมและสมดุลกันอย่างลงตัว ลวดลายสื่อถึงภูมิปัญญาศิลปะการทอผ้าตีนจก ไทยพวน ลวดลายสามารถสื่อความหมายของลายหลักได้เหมาะสม ลวดลายสามารถสื่อความหมายของลายหลักได้เหมาะสม ต่างกันที่ 0.05 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ABSTRACT

The study of Pha Teen Jok weaving pattern – Thai Phuan ethnic wisdom of Sukhothai for creative contemporary fashion is aimed to 1) create Pha Teen Jok pattern printed textile from Thai Phuan ethnic wisdom of Sukhothai 2) evaluate the qualification of Pha Teen Jok pattern printed textile from Thai Phuan ethnic wisdom of Sukhothai and 3) judge the consumers' pleasant of the contemporary fashion design using Pha Teen Jok pattern printed textile; the sample group of consumer is categorized by age, gender, and income. From the studied and gathered of identity and wisdom of Pha Teen Jok weaving pattern in the research area of Sukhothai, the examination of motif structure, color, and pattern meaning leads to totally nine Teen Jok pattern designs which are included the reproducing of nine original patterns along with nine adapted pattern designs; they are called Kruo Noi (small nest) and adapted Kruo Noi, Kruo Klang (medium nest) and adapted Kruo Klang, Kruo Yai (large nest) and adapted Kruo Yai, See Ko (four chains), adapted See Ko, Pad Ko (eight chains) and adapted Pad Ko, Num Ung (two swans are carrying the flowers from the water bath) and adapted Num Ung, Mon Sib Hok (the main pattern with the 16 corners) and adapted Mon Sib Hok, Sib Song Nuy Tad (the main pattern with 12 chains) and adapted Sib Song Nuy, and Song Tong (the main pattern with black and red color) and adapted Song Tong. After the design was done, professionals and entrepreneurs had evaluated primary quality before printing the prototype. The completed nine Teen Jok pattern printings were judged and analyzed about motif structure, color, pattern meaning, and material by the same evaluators. In addition, the result shows that the motif structure and color has 4.10 achieved results in good quality as good as the pattern meaning and material which have the average of 4.18 and 3.99 respectively. The top five quality evaluation of pattern design printing fabrics are used to create five female apparels which are working dress, formal business dress with pants, party dress, casual dress, and casual jacket. All completed outfits have estimated satisfaction from the sample group of 108 consumers and visitors who stopped by at Sathorn Textile Museum, Srisatchanalai district, the province of Sukhothai. Research outcome reviewed that the sample group has very satisfied in fashion design. Particularly, age categorizing group of 50 up has the most satisfaction in fashion design at mean 4.17 follow up by the group of female and average income over 20,000 baht have mean 4.10 and 4.09 respectively. For the result of dissimilar pleasantness in fashion and motif pattern design; analyzed by contemporary and remarkable style, colorful and suitable for occasion, delicately beautiful design, motif pattern design-reviewing Teen Jok weaving-Thai Phuan wisdom, fine with appropriate harmony of motif element, the balancing element of adapted motif-refine of Teen Jok weaving -Thai Phuan wisdom, and the appropriated referring of adapted motif to the meaning of original pattern; they have significantly different statistically at 0.05.

บทนำ

การออกแบบลวดลายต่างๆ บนผ้าได้รับการพัฒนาทั้งด้านเทคนิควิธีการและการสร้างสรรค์ลวดลายที่สวยงามต่างๆ อันส่งผลให้ผลิตภัณฑ์เหล่านั้นมีทั้งคุณภาพและความสวยงามน่าใช้สอย ปัจจุบันมีเทคโนโลยีที่ช่วยในการพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอและนวัตกรรมใหม่ ให้ผู้ผลิตสามารถคิดค้นคุณสมบัติและลวดลายการออกแบบที่แปลกใหม่ การใช้งานที่หลากหลายและแบบลายในปัจจุบันนิยมออกแบบโดยใช้คอมพิวเตอร์ ซึ่งได้ลวดลายและมีสีสันทันทีที่หลากหลาย ทั้งยังช่วยลดต้นทุนการผลิต ทำให้ประหยัดเวลา ผลิตได้อย่างรวดเร็ว การออกแบบลายพิมพ์ผ้าเป็นการสร้างสรรค์ ที่จะต้องอาศัยประสบการณ์ความรู้ความเข้าใจในการออกแบบ การสร้างผ้าพื้นธรรมดาให้มีคุณค่าเมื่อนำมาตัดเย็บ สวมใส่เป็นจุดสำคัญทั้งในด้านการออกแบบ นักออกแบบจะต้องมีความเข้าใจว่าออกแบบไปเพื่อสิ่งใด และเมื่อได้ผ้าพิมพ์ออกมาในแต่ละลาย จะต้องทราบว่าสามารถตัดเย็บในรูปแบบใดถึงจะบรรลุจุดมุ่งหมายของการออกแบบลายพิมพ์ผ้า

ผู้วิจัยศึกษาวัฒนธรรมการทอผ้าตีนจกชาวไทยพวน ซึ่งเป็นการทอโดยใช้เทคนิคพิเศษ คือใช้ชนเเมนในการจกผ้าย จากด้านล่างขึ้นด้านบน หรือควักเส้นด้ายพิเศษมาผูกมัดขัดกับเส้นอื่นบนเส้นยืนเพื่อให้เกิดลวดลายตามที่ต้องการ ผ้าตีนจกแต่ละ ผืนจะใช้ระยะเวลาทอติดต่อกันหลายวัน บ่งบอกถึงความรู้และทักษะ ความอดทนและความประณีตของผู้ทอเป็นอย่างมาก ซึ่งเป็นศาสตร์และศิลป์ ที่แสดงถึงภูมิปัญญาที่แฝงด้วยความผูกพันที่เชื่อมโยงวิถีชีวิต ความเชื่อ และพิธีกรรม ซึ่งได้รับการถ่ายทอด และสืบสานต่อกันมารุ่นสู่รุ่น การทอผ้ายังคงรักษารูปแบบอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน รูปแบบลวดลายและกรรมวิธีในการผลิต ผ้าทอ สิ่งสำคัญคือ การสอดแทรกภูมิปัญญาแห่งงานศิลป์ ผสมผสานความประณีตบรรจง อันเป็นการแสดงถึงสุนทรียะของผู้ สร้างสรรค์ ประกอบกับการแสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองของท้องถิ่นที่มีความอุดมสมบูรณ์ไปด้วยภูมิปัญญาที่ทรงคุณค่า จึงเป็น ศิลปะแห่งภูมิปัญญา ที่แสดงออกถึงความเจริญรุ่งเรืองทางด้านศิลปะและวัฒนธรรม รวมถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของกลุ่มคนที่ แสดงผ่านทางลวดลายและเส้นสีผ้า ที่สอดแทรกความเชื่อและขนบธรรมเนียมประเพณี อันเป็นรากฐานทางศิลปวัฒนธรรมของ กลุ่มชาติพันธุ์ ผ้าทอจึงเป็นมรดกทางสังคมที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นมาในอดีตที่เชื่อมโยงกับวิถีชีวิตปัจจุบัน และเกิดการสั่งสม ประสพการณ์ ผ่านรูปทรงต่างๆ ที่แสดงถึงการเชื่อมโยงระหว่างการดำรงชีวิตกับธรรมชาติเข้าด้วยกันอย่างงดงาม

จากความรู้ที่สำคัญที่กล่าวมาในข้างต้นนั้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาเรื่องลวดลายและความหมายของผ้าขึ้นตีนจก ไทยพวน จึงได้มีการผสมผสานระหว่างภูมิปัญญา ความเชื่อ ความหมาย ของลายผ้าขึ้นตีนจกไทยพวนกับการออกแบบลายพิมพ์ผ้า เพื่อให้เกิดผลงานแฟชั่นร่วมสมัย และสามารถนำลายพิมพ์ผ้าไปต่อยอดความคิดให้เกิดรูปแบบงานออกแบบที่หลากหลายขึ้น และยังสามารถนำประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวันที่มีความหลากหลายในการใช้งาน อีกทั้งในปัจจุบันเทคโนโลยีการพิมพ์ลายลง บนผ้า ลงวัสดุต่างๆ มีวิธีการที่หลากหลายมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นลายที่ละเอียด หรือสีสันทันที่สามารถกำหนดเองได้อย่างหลากหลาย ทั้งยังมีราคาที่ไม่สูงมาก มีวิธีการทำที่สะดวกรวดเร็วมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อเป็นส่งเสริมศิลปะผ้าขึ้นตีนจกสุโขทัยอีกรูปแบบหนึ่งและ เป็นสร้างทางเลือกรูปแบบใหม่สำหรับผู้สนใจ เพราะการนำลวดลายผ้าขึ้นตีนจกมาออกแบบในรูปแบบลายพิมพ์ผ้า ที่ยังคง ลักษณะเด่นของลวดลายที่ได้รับการประยุกต์ให้ร่วมสมัย ประกอบกับความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบ เพื่อที่จะสามารถให้ บุคคลทั่วไป หรือผู้ที่สนใจในลายตีนจกได้เห็นถึงเอกลักษณ์ของลวดลายผ้าขึ้นตีนจกสุโขทัยอย่างทั่วถึง และสามารถช่วยส่งเสริม ความรู้เกี่ยวกับลายผ้าขึ้นตีนจกสุโขทัยอีกวิธีการหนึ่งเพื่อให้เป็นที่รู้จักกันมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อออกแบบลายพิมพ์ผ้าตีนจก จากภูมิปัญญาไทยพวน จังหวัดสุโขทัย
2. เพื่อประเมินคุณภาพลายพิมพ์ผ้าตีนจก จากภูมิปัญญาไทยพวน จังหวัดสุโขทัย
3. เพื่อประเมินระดับความพึงพอใจรูปแบบแฟชั่นร่วมสมัยจากลายพิมพ์ผ้าตีนจกไทยพวน จังหวัดสุโขทัยของ ผู้บริโภค จำแนกตามอายุ เพศ รายได้ของตนเอง

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา
 - 1.1 หลักการออกแบบลายพิมพ์ผ้า
 - 1.2 โครงสร้างลาย สี ความหมาย ผ้าตีนจกจากภูมิปัญญาไทยพวน จังหวัดสุโขทัย
 - 1.3 แนวความคิดในกระบวนการสร้างสรรค์งานออกแบบแฟชั่นร่วมสมัย
 - 1.4 เทคโนโลยีการพิมพ์ลายบนผ้า
2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 2.1 ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ประกอบการด้านการออกแบบแฟชั่นและลายผ้า จำนวน 7 ท่าน
 - 2.2 กลุ่มตัวอย่างคือผู้บริโภคและนักท่องเที่ยวพิจิตรภัณฑ์ผ้าทอสุโขทัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย โดยเฉลี่ย 150 คนต่อสัปดาห์ (สาทร โสรัจประสพสันติ ผู้ก่อตั้งพิจิตรภัณฑ์ผ้าทอสุโขทัย) จากตารางแสดง Krejcie and Morgan โดยวิธีการ สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) และการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม ผู้วิจัยกำหนดแบบเป็นแบบสอบถามปลายปิด (Closed Questionnaire) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามโดยเลือกตอบเห็นด้วยมากที่สุด(5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) น้อยที่สุด (1) โดยจำแนกออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือนมีความรู้หรือมีความเกี่ยวข้องกับชิ้นดินจกสุโขทัยหรือไม่ ระบุรูปแบบของลายผ้าดินจกที่มีความรู้และเกี่ยวข้อง

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินความพึงพอใจลายพิมพ์ผ้าดินจกสร้างสรรค์รูปแบบแฟชั่นร่วมสมัยจากภูมิปัญญาไทยพวน จังหวัดสุโขทัยโดยแบ่งคำถามเป็น 3 ส่วน ดังนี้ 1) ด้านความสวยงามของเสื้อผ้าแฟชั่น 2) ด้านโครงสร้างลวดลาย สี 3) ด้านความหมาย โดยผู้วิจัยกำหนดมาตรวัดที่สร้างโดยเรนนิส ลิเคิร์ท (Rensis Likert) มาตราวัดแบบลิเคิร์ท (Likert-type-Scale) เป็นเกณฑ์การประเมินความพึงพอใจ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ (สำหรับการปรับปรุงและพัฒนาการออกแบบแฟชั่น)

การดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้แบ่งการดำเนินการวิจัยไว้ 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบลวดลายตามแนวคิดจากลายผ้าดินจกภูมิปัญญาชาวไทยพวน จากการวิเคราะห์ลายหลัก 9 ลายโบราณของไทยพวน สรุปลอกมาเป็นรูปแบบลายพิมพ์ทั้ง 9 รูปแบบ ผ่านโปรแกรมการออกแบบสำเร็จรูปด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ทั้งนี้เพื่อได้งานที่ออกแบบที่ยังคงเป็นแบบลวดลายโบราณดั้งเดิม และมีลายที่ประยุกต์ขึ้นมาจากลายหลักเพื่อให้มีความสอดคล้องกับลายต้นแบบเดิม ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายของงานวิจัย

ระยะที่ 2 นำลวดลายที่ออกแบบตามแนวคิดจากลายผ้าดินจกภูมิปัญญาชาวไทยพวน ทั้ง 9 รูปแบบ ที่พิมพ์ลงบนวัสดุผ้าแล้ว นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญที่มีความชำนาญ ผู้ประกอบการที่มีประสบการณ์ด้านการออกแบบและลายผ้า เพื่อทำการประเมินคุณภาพของลายพิมพ์ผ้าดินจก จำนวน 7 ท่าน

ระยะที่ 3 ผู้วิจัยได้ทำการสรุปผลการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้ประกอบการและได้เลือกลวดลายเพื่อนำมาสร้างสรรค์รูปแบบเสื้อผ้าแฟชั่น ด้วยโปรแกรมการออกแบบสำเร็จรูปเพื่อให้ได้ภาพร่างของรูปแบบเสื้อผ้าแฟชั่นที่สมบูรณ์และสามารถสื่อสารได้ โดยทำการออกแบบภาพร่างเป็นประเภทของการใช้งานไว้ 3 รูปแบบ ดังนี้ 1. เครื่องแต่งกายสำหรับทำงาน 2. เครื่องแต่งกายสำหรับงานเลี้ยงสังสรรค์ 3. เครื่องแต่งกายลำลอง

ระยะที่ 4 ได้ภาพร่างรูปแบบเสื้อผ้าที่นำลวดลายผ้ามาผสมผสานแล้ว นำไปเสนอผู้เชี่ยวชาญและที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำและชี้แนะ จากนั้นนำไปตัดเย็บเสื้อผ้าแฟชั่นต้นแบบจำนวน 5 ชุด จากนั้นนำผลงานเสื้อผ้าแฟชั่นต้นแบบไปทำการประเมินความพึงพอใจจากผู้บริโภคกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาจากการวิจัย ผู้วิจัยได้จำแนกตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยได้ ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อออกแบบลายพิมพ์ผ้าดินจก จากภูมิปัญญาไทยพวน จังหวัดสุโขทัย

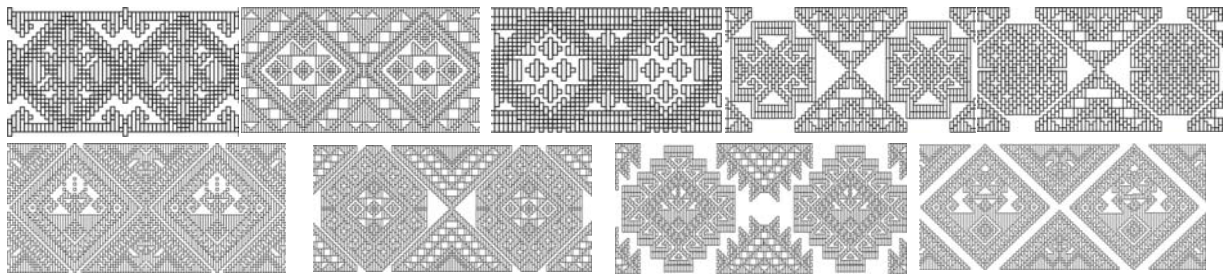
ผู้วิจัยมีแนวคิดในการออกแบบลายพิมพ์ผ้าดินจกจากภูมิปัญญาไทยพวน จังหวัดสุโขทัย ให้สามารถนำไปสร้างสรรค์รูปแบบแฟชั่นร่วมสมัย ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้มีจัดวางลายหลักและลายประกอบให้อยู่ในองค์ประกอบแบบเดิม เพื่อคงไว้ซึ่งความหมายและรักษาอัตลักษณ์ลวดลายผ้าดินจกแบบดั้งเดิมไว้

2. ออกแบบลายดินจกประยุกต์ที่มีความสอดคล้องกับลายดินจกต้นแบบ เพื่อร่วมใช้ในการออกแบบแฟชั่น โดยใช้องค์ประกอบของลวดลายดินจกแบบลายดั้งเดิมบางส่วนนำมาออกแบบเป็นลายใหม่ เพื่อนำมาใช้ในการออกแบบลายพิมพ์ผ้าดินจกให้มีความหลากหลายต่อการนำไปใช้งาน

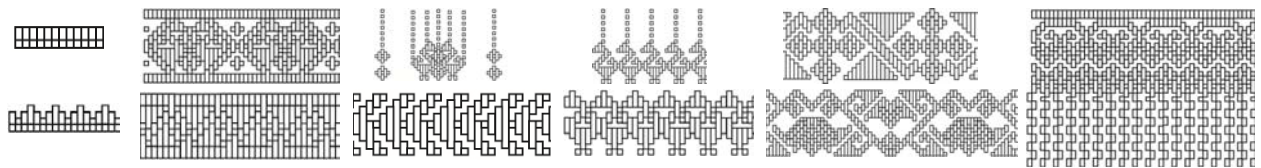
3. ออกแบบสีสันทึบของลายพิมพ์ผ้าให้มีความหลากหลายเพื่อเข้าถึงรสนิยมที่แตกต่างของผู้บริโภคมากขึ้นโดยมีขั้นตอนการออกแบบลายพิมพ์ผ้าดินจก ดังนี้

1.1 ขั้นตอนการถอดแบบลายหลัก

ภาพ 1 แสดงการถอดแบบลายหลัก

1.2 ขั้นตอนการถอดแบบลายประกอบ

ภาพ 2 แสดงการถอดแบบลายประกอบ

1.3 การออกแบบลายพิมพ์ผ้าตีนจกแบบลายดั้งเดิม

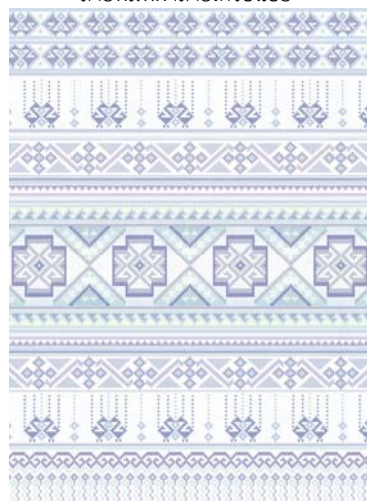
ลายพิมพ์ผ้าลายเครือน้อย

ลายพิมพ์ผ้าลายเครือกลาง

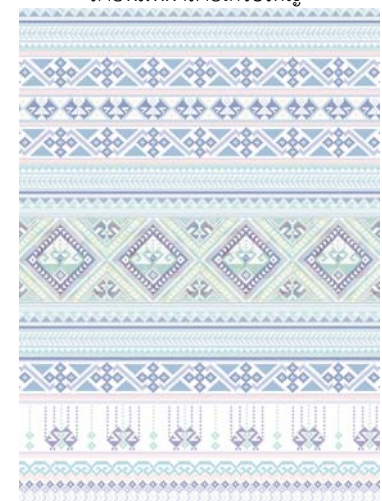
ลายพิมพ์ผ้าลายเครือใหญ่

ลายพิมพ์ผ้าลายสี่ขอ

ลายพิมพ์ผ้าลายแปดขอ

ลายพิมพ์ผ้าลายน้ำอ่าง

ลายพิมพ์ผ้าลายมนลิบก

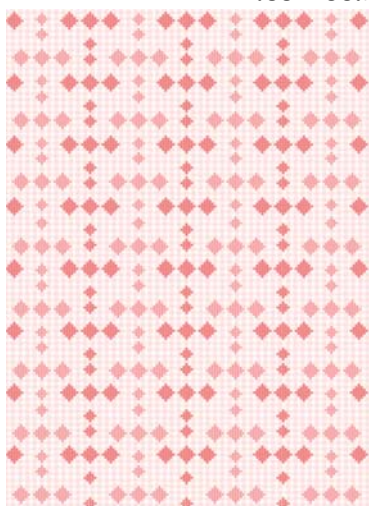
ลายพิมพ์ผ้าลายสิบสองหน่วยตัด

ลายพิมพ์ผ้าลายสองทอง

ภาพ 3 แสดงแบบลายพิมพ์ผ้าตีนจกแบบดั้งเดิม 9 ลาย

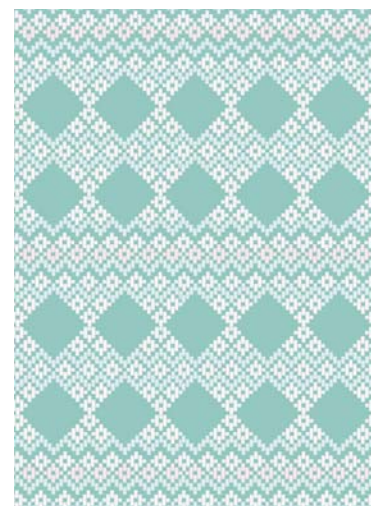
1.4 การออกแบบลายพิมพ์ผ้าประยุกต์

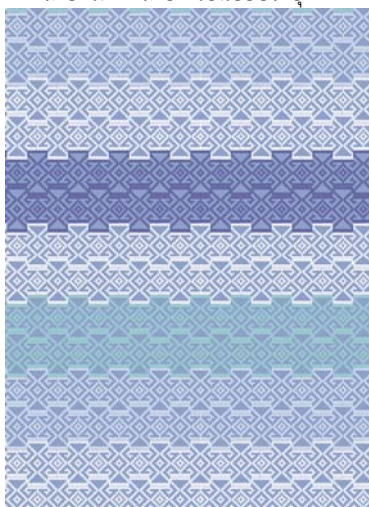
ลายพิมพ์ผ้าลายเครือร้อยประยุกต์

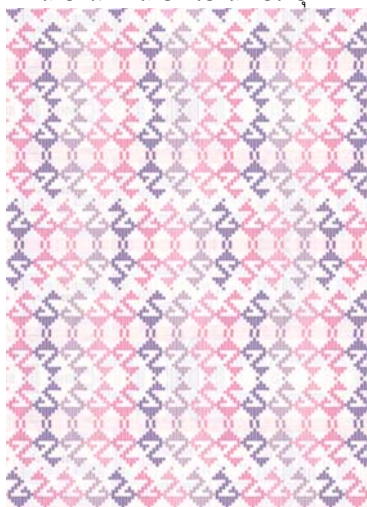
ลายพิมพ์ผ้าลายเครือกลางประยุกต์

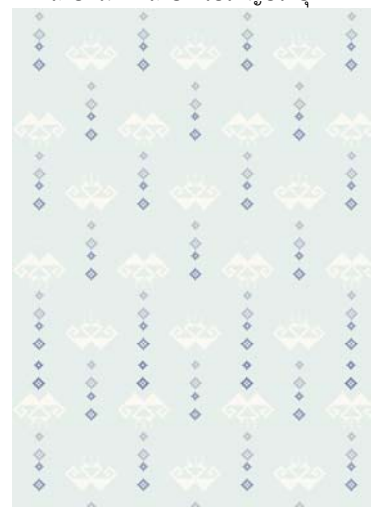
ลายพิมพ์ผ้าลายเครือใหญ่ประยุกต์

ลายพิมพ์ผ้าลายสี่ขอประยุกต์

ลายพิมพ์ผ้าลายแปดขอประยุกต์

ลายพิมพ์ผ้าลายน้ำอ่างประยุกต์

ลายพิมพ์ผ้าลายมนสิบกประยุกต์

ลายพิมพ์ผ้าลายสิบกสองหน่วยตัดประยุกต์

ลายพิมพ์ผ้าลายสองทองประยุกต์

ภาพ 4 แสดงแบบลายพิมพ์ผ้าต้นจกแบบประยุกต์ 9 แบบ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อประเมินคุณภาพลายพิมพ์ผ้าต้นจก จากภูมิปัญญาไทยพวน จังหวัดสุโขทัย

ตาราง 1 แสดงการเปรียบเทียบคุณภาพของลายพิมพ์ต้นจกของผู้เชี่ยวชาญและผู้ประกอบการ (n=7)

ที่	รูปแบบลายพิมพ์ผ้า	คุณภาพด้าน โครงสร้าง ลวดลาย สี		คุณภาพด้าน ความหมาย		คุณภาพด้าน วัสดุ		ค่าเฉลี่ยรวม	
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1	ลายเครือ่น้อยลายเครือ่น้อยประยุกต์	3.76	0.81	3.76	1.18	3.52	1.00	3.68	0.97
2	ลายเครือกลาง ลายเครือกลางประยุกต์	4.24	0.25	4.38	0.49	4.24	0.50	4.29	0.39
3	ลายเครือใหญ่ ลายเครือใหญ่ประยุกต์	4.33	0.27	4.38	0.56	4.33	0.38	4.35	0.34
4	ลายสี่ขอ ลายสี่ขอประยุกต์	3.86	0.66	3.86	0.96	3.81	1.00	3.84	0.85
5	ลายแปดขอ ลายแปดขอประยุกต์	4.29	0.52	4.48	0.50	4.48	0.50	4.32	0.60
6	ลายน้ำอ่าง ลายน้ำอ่างประยุกต์	3.71	0.80	4.00	0.84	3.71	0.93	3.81	0.83
7	ลายประยุกต์มนสิบก ลายมนสิบกประยุกต์	4.38	0.59	4.43	0.53	4.33	0.47	4.38	0.39
8	ลายสิบกสองหน่วยตัด ลายสิบกสองหน่วยตัดประยุกต์	4.57	0.37	4.29	0.68	4.19	1.17	4.35	0.52
9	ลายสองทอง ลายสองทองประยุกต์	3.71	0.80	4.05	0.83	3.57	1.03	3.78	0.87
ค่าเฉลี่ยรวม		4.10	0.40	4.18	0.62	3.99	0.66	4.09	0.54

จากตาราง 1 ผลการวิเคราะห์คุณภาพลายพิมพ์ผ้าต้นจกทั้ง 9 รูปแบบ จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่าน พบว่า ด้านโครงสร้างลวดลาย สี มีคุณภาพมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย $\bar{x} = 4.10$) ด้านความหมายมีคุณภาพมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย $\bar{x} = 4.18$) ด้านวัสดุมีคุณภาพมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย $\bar{x} = 3.99$) และรูปแบบลายพิมพ์ผ้าต้นจกที่มีคุณภาพมากที่สุดคือ ลายประยุกต์มนสิบก ลายมนสิบกประยุกต์ ($\bar{x} = 4.38$) รองลงมาคือลายเครือใหญ่ ลายเครือใหญ่ประยุกต์ ลายสิบกสองหน่วยตัด ลายสิบกสองหน่วยตัดประยุกต์ ($\bar{x} = 4.35$) และลายแปดขอ ลายแปดขอประยุกต์ ($\bar{x} = 4.32$) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อประเมินระดับความพึงพอใจรูปแบบแฟชั่นร่วมสมัยจากลายพิมพ์ผ้าตีนจกไทยพวน จังหวัดสุโขทัยของผู้บริโภค จำแนกตามอายุ เพศ รายได้ของตนเอง

ผู้วิจัยมีแบ่งผลการศึกษาเป็นขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1. ร่างรูปแบบแฟชั่น

จากการออกแบบลายพิมพ์ผ้าตีนจก ผู้วิจัยได้นำรูปแบบลายพิมพ์ผ้ามาร่างรูปแบบแฟชั่นร่วมสมัย โดยมีแนวคิดในการออกแบบดังนี้

ออกแบบแฟชั่นเสื้อผ้าสำหรับสตรี ช่วงอายุ 25 – 35 ปี

ออกแบบแฟชั่นเสื้อผ้าสตรีตามวาระโอกาสที่สวมใส่ คือ 1. เครื่องแต่งกายสำหรับทำงาน 2. เครื่องแต่งกายสำหรับงานเลี้ยงสังสรรค์ 3. เครื่องแต่งกายลำลอง

ภาพ 5 แสดงแบบร่างเสื้อผ้าสตรี

ขั้นตอนที่ 2 สร้างต้นแบบแฟชั่น

รูปแบบ 1 เครื่องแต่งกายสำหรับทำงานชุดเดรสกระโปรง

รูปแบบ 2 เครื่องแต่งกายสำหรับทำงานชุดเสื้อสูท กางเกง

ภาพ 6 แสดงแบบต้นแบบเสื้อผ้าสตรี 1

รูปแบบ 3 เครื่องแต่งกายสำหรับงานเลี้ยงสังสรรค์

รูปแบบ 4 เครื่องแต่งกายลำลองชุดเสื้อ กางเกงขาสั้น

รูปแบบ 5 เครื่องแต่งกายลำลองชุดเสื้อคลุมแขนยาว

ภาพ 7 แสดงแบบต้นแบบเสื้อผ้าสตรี 2

ตาราง 2 ผลประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อเสื้อผ้าแฟชั่นสตรี (n=108)

ที่	รายการประเมิน	รูปแบบที่ 1		รูปแบบที่ 2		รูปแบบที่ 3		รูปแบบที่ 4		รูปแบบที่ 5	
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1	การพิจารณาด้านความสวยงามของเสื้อผ้าแฟชั่น										
1.1	รูปแบบเสื้อผ้าแฟชั่นมีความร่วมสมัยโดดเด่นเป็นที่สนใจแก่ผู้พบเห็น	3.97	0.81	3.79	0.72	3.70	0.85	3.81	0.90	4.32	0.80
1.2	เสื้อผ้าแฟชั่นสามารถนำไปสวมใส่ได้เหมาะสมกับรูปแบบที่ต้องใช้	4.11	0.78	4.01	0.69	3.80	0.81	3.92	0.88	4.43	0.75

ตาราง 2 (ต่อ)

ที่	รายการประเมิน	รูปแบบที่ 1		รูปแบบที่ 2		รูปแบบที่ 3		รูปแบบที่ 4		รูปแบบที่ 5	
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1.3	รูปแบบเสื้อผ้าแฟชั่นมีความสวยงาม ประณีต	4.12	0.76	4.04	0.81	3.94	0.80	3.88	0.91	4.20	0.81
1.4	รูปแบบเสื้อผ้าแฟชั่นมีสีสันสวยงาม คมชัด	4.22	0.73	3.96	0.75	3.83	0.77	3.93	0.93	4.23	0.83
1.5	รูปแบบเสื้อผ้าแฟชั่นสามารถดูแลรักษา ทำความสะอาดได้ง่าย	3.95	0.88	3.89	0.86	3.81	0.84	4.01	0.92	4.24	0.84
ค่าเฉลี่ยรวม		4.08	0.65	3.94	0.64	3.82	0.68	3.91	0.82	4.29	0.69
2	การพิจารณาด้านโครงสร้างลวดลาย สี										
2.1	การจัดองค์ประกอบของลวดลายมีความ ประณีตสวยงาม เชื่อมโยงสัมพันธ์หรือ ประสานกันอย่างลงตัว	4.11	0.70	3.91	0.70	4.00	0.72	3.92	0.76	4.06	0.67
2.2	การจัดองค์ประกอบของสีที่ใช้ในการ ออกแบบลวดลายมีความเหมาะสม สวยงาม	4.09	0.72	3.94	0.72	4.06	0.72	3.88	0.83	4.03	0.74
2.3	ลวดลายที่มีการประยุกต์องค์ประกอบที่ เหมาะสมและสมดุลกันอย่างลงตัว	4.03	0.73	4.01	0.84	4.06	0.75	3.99	0.85	4.06	0.71
ค่าเฉลี่ยรวม		4.08	0.65	3.95	0.66	4.04	0.67	3.92	0.77	4.05	0.65
3	การพิจารณาด้านความหมาย										
3.1	ลวดลายสื่อถึงภูมิปัญญาศิลปะการทอผ้าพื้น จกไทยพวน	4.17	0.76	4.09	0.78	4.12	0.77	4.01	0.83	4.11	0.77
3.2	ลวดลายสามารถสื่อความหมายของลายหลัก ได้เหมาะสม	4.12	0.77	4.04	0.75	4.02	0.77	4.01	0.84	4.06	0.75
3.3	ลวดลายสามารถสื่อความหมายของลาย ประกอบได้เหมาะสม	4.19	0.71	4.09	0.79	3.97	0.78	4.01	0.92	4.08	0.76
ค่าเฉลี่ยรวม		4.16	0.69	4.07	0.73	4.04	0.74	4.01	0.80	4.09	0.72
ผลรวมของค่าเฉลี่ย		4.10	0.53	3.98	0.58	3.94	0.59	3.94	0.71	4.17	0.56

จากตาราง 2 ผลการประเมินความพึงพอใจของรูปแบบเสื้อผ้าแฟชั่นทั้ง 5 รูปแบบ จากกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มีความพึงพอใจมาก รูปแบบ 5 เครื่องแต่งกายลำลองชุดเสื้อคลุมแขนยาว มีความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{x} = 4.17$) รองลงมาคือ รูปแบบ 1 เครื่องแต่งกายสำหรับทำงานชุดเดรสกระโปรง มีความพึงพอใจมาก ($\bar{x} = 4.10$) และรูปแบบ 2 เครื่องแต่งกายสำหรับทำงานชุดเสื้อสูท กางเกง มีความพึงพอใจมาก ($\bar{x} = 4.07$) ตามลำดับ

ตาราง 3 แสดงการเปรียบเทียบของความพึงพอใจรูปแบบแฟชั่นทั้ง 5 รูปแบบจำแนกตาม อายุ เพศ รายได้

เรื่อง	รายการ	จำนวน	$\bar{X}$	SD	ระดับความพึงพอใจ
อายุ	ต่ำกว่า 24 ปี	12	3.77	.38	มาก
	25-35 ปี	56	4.07	.58	มาก
	36-49 ปี	36	4.03	.37	มาก
	50 ขึ้นไป	4	4.17	.24	มาก

ตาราง 3 (ต่อ)

เรื่อง	รายการ	จำนวน	$\bar{X}$	SD	ระดับความพึงพอใจ
เพศ	รวม	108	4.00	.49	มาก
	ชาย	43	3.92	.52	มาก
	หญิง	65	4.10	.46	มาก
รายได้	รวม	108	4.03	.49	มาก
	ต่ำกว่า 5,000	2	4.00	.29	มาก
	5,001-10,000	11	3.76	.39	มาก
	10,001-20,000	43	4.02	.58	มาก
	มากกว่า 20,001	52	4.09	.42	มาก
	รวม	108	4.09	.49	มาก

จากตาราง 3 ผลการการประเมินความพึงพอใจของรูปแบบเสื้อผ้าแฟชั่นทั้ง 5 รูปแบบ จากกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ เพศ และรายได้ พบว่า ทุกช่วงอายุ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดที่ค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.00$) ทั้งเพศชาย เพศหญิงมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดที่ค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.03$) และทุกช่วงรายได้ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดที่ค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.09$)

อภิปรายผลการวิจัย

อภิปรายผลของการออกแบบลายพิมพ์ผ้าตีนจก จากภูมิปัญญาไทยพวน จังหวัดสุโขทัย พบว่า จากการศึกษาแบบลายพิมพ์ผ้าตีนจก ทั้ง 9 ลายโบราณ นับเป็นศิลปะพื้นบ้าน ที่มีลวดลาย สี สัน สวยงาม ประณีต ทั้งลายหลักลายประกอบ ล้วนมีแรงบันดาลใจมาจากธรรมชาติและสิ่งรอบตัว ในวิถีชีวิตความเป็นอยู่ เข้ากับความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี เช่นนกหรือหงส์เป็นสัญลักษณ์สำคัญที่ปรากฏอยู่ในศิลปะผ้าทอพื้นบ้านในภาคเหนือของไทยเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ก็มีปรากฏมากในผ้าทอมือของลาวสิบสองปันนาและในหมู่พวกคนไทในเวียดนามในสถาปัตยกรรมล้านนาและล้านช้างจะพบนกหรือหงส์เป็นองค์ประกอบที่สำคัญประดับอยู่บนหลังคาโบสถ์ คูกับสัญลักษณ์นาค หรือบางแห่งก็มีแต่หงส์ประดับอยู่ตามจุดต่าง ๆ ในวัดในสิบสองปันนา สัญลักษณ์นกหรือหงส์หรือนกยูง จะปรากฏอยู่ทั่วไปทั้งในจิตรกรรม สถาปัตยกรรม และบนผืนผ้า ซึ่งสอดคล้องกับบทความวิจัยของปาริชาติ ศรีสนาม (2551) ได้ศึกษาเรื่องศึกษาอิทธิพลที่มีผลต่อการออกแบบลายผ้าไหมมัดหมี่: กรณีศึกษาหมู่บ้านแสนสุข อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม พบว่า การออกแบบลวดลายผ้าไหมมัดหมี่ตั้งแต่อดีต การทอผ้ามีที่มาของลวดลายตั้งแต่ คติธรรมความเชื่อ งานศิลปะ วิถีชีวิตความเป็นอยู่ สิ่งแวดล้อม ลวดลายจากประสบการณ์ จนมีการพัฒนาเป็นรูปแบบของลวดลายมาจนถึงปัจจุบัน

อภิปรายผลการประเมินคุณภาพของลายพิมพ์ผ้าตีนจก จากภูมิปัญญาไทยพวน จังหวัดสุโขทัย การแปรผลข้อมูลจากการประเมินคุณภาพลายพิมพ์ผ้าตีนจก ของเครื่องมือที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น เพื่อใช้ในการศึกษาคุณภาพลายพิมพ์ผ้าตีนจก ทั้ง 9 รูปแบบ จากผู้เชี่ยวชาญและผู้ประกอบการ พบว่า แต่ละลวดลายมีการประเมินคุณภาพอยู่ในระดับมาก ด้านลวดลายทรงเลขาคณิตที่มีความละเอียด ลวดลายยังคงความหมายของภูมิปัญญาลายผ้าตีนจก รวมถึงสี สัน และความเหมาะสมของวัสดุผ้า จากลายพิมพ์ผ้าตีนจกแบบดั้งเดิมและลายพิมพ์ผ้าตีนจกประยุกต์เพื่อนำมาสร้างสรรค์เป็นรูปแบบแฟชั่นให้ร่วมสมัยแต่ยังคงไว้ซึ่งการอนุรักษ์ภูมิปัญญาลายผ้าตีนจกไทยพวน จังหวัดสุโขทัย และยังสามารถเข้าถึงกลุ่มผู้บริโภคได้หลายกลุ่ม สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรถสิทธิ์ จันทรนิเวศน์ (2557) เรื่อง การศึกษา พัฒนารูปแบบผ้าทอดอกจอก เพื่อนำไปสู่การพัฒนาสินค้าแฟชั่น กรณีศึกษาโครงการผ้าทอในพระบรมราชานุอุปถัมภ์วัดน้ำเต้าอำเภอมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา นอกจากนั้นผู้วิจัยออกแบบลายผ้าให้สอดคล้องกับขนาดความกว้าง ความหนาของหน้าผ้าและจัดวางลวดลายให้ต่อเนื่องสัมพันธ์กัน ลวดลายสามารถต่อกันได้ตามความยาวผ้า ในการออกแบบลวดลายผ้า ส่วนใหญ่จะเป็นการออกแบบลวดลายซ้ำๆ กัน (Repetition) ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการออกแบบลวดลายผ้า ของ พินาลิน สาริยา (2549, หน้า 83)

อภิปรายผลการประเมินระดับความพึงพอใจรูปแบบแฟชั่นร่วมสมัยจากลายพิมพ์ผ้าตีนจกไทยพวน จังหวัดสุโขทัย ของผู้บริโภค จำแนกตามอายุ เพศ รายได้ของตนเอง จากการแปรผลข้อมูลการประเมินผลความพึงพอใจ ของเครื่องมือที่ผู้วิจัยได้

สร้างขึ้น เพื่อใช้ในการศึกษาความพึงพอใจ จากผู้บริโภคกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 108 คน จากผู้ที่เข้ามาชมพิพิธภัณฑ์ผ้าสารจังหวัดสุโขทัย พบว่า ผู้บริโภคที่มีอายุ เพศ รายได้ แตกต่างกัน โดยรวมมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 รูปแบบ เนื่องจากมีสีสัน สดใส สะดุดตา สอดคล้องกับ เทรนด์แฟชั่น 2014 – 2015 ในเจาะเทรนด์โลก 2014 – 15 โดย TCDC, e-book และ ผู้บริโภคมีความพึงพอใจในรูปแบบที่ 5 เครื่องแต่งกายจำลองชุดเสื้อคลุมแขนยาว อยู่ในคะแนนสูงสุด เนื่องจากเสื้อคลุมแขนยาวเป็นรูปแบบที่มีความร่วมสมัย สวมใส่ได้ง่าย หลายโอกาส สามารถสวมใส่ร่วมกับเสื้อผ้าแบบอื่นๆ ได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของปรัชญ์ หาญกล้า (2557) เรื่องการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรีเพื่อพัฒนางานพื้นถิ่นให้เป็นสินค้าระดับชาติโดยใช้แนวคิดการออกแบบอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาผ้าทอมือ อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย คือการออกแบบสินค้าให้มีความคลาสสิกสามารถสวมใส่ได้ชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับแนวโน้มแฟชั่นที่จะเกิดขึ้น และสามารถนำไปสวมใส่กับผลิตภัณฑ์อื่น เพื่อเพิ่มโอกาสในการใช้งานได้ รวมถึงรูปแบบแฟชั่นมีกลิ่นอายของความเป็นภูมิปัญญาพื้นถิ่น โดยเฉพาะลวดลายผ้า ความละเอียดของลายผ้า รวมถึงชนิดของเนื้อผ้า ผู้บริโภคส่วนใหญ่ชอบ สีพอง ซึ่งมีลักษณะ ผ้าที่เบาสบาย เนื้อละเอียด เนื้อบาง ไม่เลือกผ้าที่ยับง่ายและไม่คงรูปด้านสี สันส่วนใหญ่ใช้สีโทนร้อน และสีตัดกันลวดลายที่นิยม คือลายที่มีขนาดเล็ก ลายประยุกต์ ลายโบราณ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิธสมัย บุญอยู่ (2548) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมในการเลือกใช้ผ้าไทยของบุคลากรในมหาวิทยาลัยรามคำแหง

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาค้นคว้าเรื่องชนิดของผ้าแบบต่างๆ มาใช้ทดลองในการพิมพ์ผ้า เพราะปัจจุบันผ้ามีความหลากหลายมากขึ้น การพิมพ์บนวัสดุผ้าที่มีความแตกต่าง ทำให้ผ้าที่พิมพ์ลายออกมาสามารถนำไปใช้ได้ตรงกับวัตถุประสงค์มากขึ้น อีกทั้งมีความหลากหลาย ซึ่งจะนำไปใช้งานได้มากขึ้นด้วย
2. ลายพิมพ์ผ้าต้นจกสามารถพัฒนาต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์อื่นๆ ได้อีกมากมาย เช่น เครื่องประดับ กระเป๋า หมวก ผ้าพันคอ เฟอร์นิเจอร์ ในรูปแบบอื่นๆ
3. ศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภค ที่นิยมใช้ผ้าไทยหรือชื่นชอบในลวดลายของผ้าต้นจกไทยพวน เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่น่าสนใจ ตรงกับความต้องการของผู้บริโภค

เอกสารอ้างอิง

- ปรัชญ์ หาญกล้า (2557). การออกแบบเครื่องแต่งกายสตรีเพื่อพัฒนางานพื้นถิ่นให้เป็นสินค้าระดับชาติโดยใช้แนวคิดการออกแบบที่ยั่งยืน: กรณีศึกษาผ้าทอมือ อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ ศป.ม., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ปาริชาติ ศรีสนาม. (2551). อิทธิพลที่มีผลต่อการออกแบบลายผ้าไหมมัดหมี่ : กรณีศึกษาหมู่บ้านแสนสุข อ.กันทรวิชัย จ.มหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ ศป.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- พินาณิน สาริยา. (2549). การออกแบบลวดลาย. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- พิธสมัย บุญอยู่. (2548). ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมในการเลือกใช้ผ้าไทยของบุคลากรในมหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุดแดน วิสุทธิลักษณ์. (2533). ความเปลี่ยนแปลงของการผลิตผ้าพื้นเมืองชุมชนบ้านหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย. วิทยานิพนธ์ สม.บ., มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- อรรถสิทธิ์ จันทรนิเวศน์. (2557). การศึกษาพัฒนารูปแบบผ้าทอดอกจอก เพื่อนำไปสู่การพัฒนาสินค้าแฟชั่น กรณีศึกษาโครงการผ้าทอในพระบรมราชูปถัมภ์วัดน้ำเต้าอำเภอมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ ศป.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ. TCDC. (2013). เเจาะเทรนด์โลก 2014-2015. E-Book.